

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ (NR 75)

z dnia 8 lipca 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 75)

8 lipca 2021 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Sylwestra Tułajewa (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

I. Rozpatrzenie (w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej) informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniach Rady ds. Gospodarczych i Finansowych (13 lipca 2021 r.), w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach (COM(2020) 215, 323, COM(2021) 71, 181).

II. Rozpatrzenie (w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r.) informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (19 lipca 2021 r.), w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach (COM(2020) 319, 321).

III. Zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2020 roku (druk nr 1329) w zakresie właściwości Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Ryszard Bartosik** sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Piotr Patkowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami oraz **Dariusz Zielecki** p.o. wicedyrektora Departamentu Administracji Publicznej w Najwyższej Izbie Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Adam Dudzic** – wicedyrektor Biura Spraw Międzynarodowych; **Agata Jackiewicz**, **Agnieszka Maciejczak** – z sekretariatu Komisji w BSM.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Witam serdecznie przybyłych państwa parlamentarzystów, posłów. Witam najmocniej, serdecznie panów ministrów. Witam pana ministra Patkowskiego. Witam pana ministra Bartosika. Witam wszystkie osoby towarzyszące. Jednocześnie pytam o uwagi do porządku dziennego, który został dzisiaj przedstawiony. Nie widzę uwag.

Zatem stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny.

Przechodzimy do pkt 1, tj. do rozpatrzenia w trybie art. 11 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informacji o stanowiskach, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych Unii Europejskiej na posiedzeniach Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych 13 lipca oraz 20 lipca 2021 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach. Rząd reprezentuje pan minister Piotr Patkowski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Piotr Patkowski:

Jeszcze raz, dzień dobry. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, mam przyjemność przedstawić państwu informację o punktach legislacyjnych przewidzianych do rozpatrzenia na posiedzeniu rady ECOFIN 13 lipca br. W momencie przygotowywania przedmiotowego opracowania dysponowaliśmy listą A, tj. punktami do przyjęcia bez dyskusji, na której znalazły się następujące akty prawne:

- dyrektywa Rady zmieniająca dyrektywę 2006/112/UE w zakresie zwolnień w imporcie i niektórych dostawach w odniesieniu do środków unijnych przyjmowanych w interesie publicznym,

- tekst jednolity rozporządzenia Parlamentu i Rady w sprawie płatności transgranicznych w unii, rozporządzenie Parlamentu i Rady zmieniające rozporządzenie Parlamentu i Rady 2019/833 ustanawiające środki ochrony i egzekwowania mające zastosowanie na obszarze podlegającym regulacji Organizacji Rybołówstwa Północno-Zachodniego Atlantyku,

- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca dyrektywę 2017/2397 w odniesieniu do środków przejściowych dotyczących uznawania świadectw wydawanych przez państwa trzecie.

Chciałbym poinformować, że rząd RP popiera przyjęcie wyżej wymienionych aktów prawnych. W przypadku dyrektywy dotyczącej zwolnień w imporcie i niektórych dostawach w odniesieniu do środków unijnych przyjmowanych w interesie publicznym, porozumienie pomiędzy państwami członkowskimi było możliwe dzięki ograniczeniu pierwotnego wniosku komisji do sytuacji kryzysowej wywołanej wyłącznie przez COVID-19. Pozostałe, przyszłe, potencjalne sytuacje nadzwyczajne mają zostać ujęte w odrębnym akcie prawnym. Chciałbym zwrócić uwagę, że projektowanymi zwolnieniami będą objęte m.in. szczepionki, leki, produkty lecznicze oraz wyroby medyczne, respiratory, testy diagnostyczne, sprzęt laboratoryjny, maski, rękawiczki, kombinezony, itp., niezbędne do dalszego zwalczania pandemii.

Rozporządzenie w sprawie płatności transgranicznych jest dokumentem technicznym. Projekt ujednoliconego rozporządzenia zachowuje treść dotychczasowych aktów prawnych. Wspiera je jedynie dokonując tylko takich formalnych zmian w przepisach, które wynikają z samego zadania ujednolicenia zapisów. Rozporządzenie w sprawie środków ochrony i egzekwowania na obszarze podlegającym regulacji Organizacji Rybołówstwa Północno-Zachodniego Atlantyku jest aktem wynikającym ze wspólnej polityki rybołówstwa unii. Członkiem NAFO jest Unia Europejska. Polska obecnie nie korzysta z obszaru połowowego podlegającego regulacji wyżej wymienionej organizacji. Niemniej jednak rząd popiera przepisy zawarte w rozporządzeniu, którego celem jest zharmonizowanie prawa unijnego ze zmianami wprowadzonymi przez NAFO.

Natomiast dyrektywa w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych w żegludze śródlądowej wprowadza przepisy przejściowe w kontekście umów z państwami trzecimi. Takie umowy były zawierane m.in. pomiędzy państwami położonymi nad Dunajem. Tym samym zabezpiecza interesy armatorów przed utratą wykwalifikowanej siły roboczej oraz pracowników spoza unii na wypadek utraty ważności kwalifikacji zawodowych. Można powiedzieć, że tym samym naprawia dotychczasowe niedopatrzenia legislatora w tym względzie. Polska nie posiada takich umów z państwami trzecimi. Jeśli chodzi o dokumenty przewidziane do dyskusji na posiedzeniu rady ECOFIN, prezydencja słoweńska przewiduje debatę polityczną w zakresie pakietu legislacyjnego dotyczącego zrównoważonego finansowania. Dokumenty opublikowane zostały 6 lipca, dlatego przedstawiciel rządu na tym etapie zapozna się z informacjami komisji.

Chciałbym jednocześnie podkreślić, że jeżeli chodzi o posiedzenie ECOFIN w dniu 20 lipca, to posiedzenie zostało przeniesione na dzień 26 lipca i odbędzie się w trybie wideokonferencji. Tak więc będzie to spotkanie nieformalne, natomiast agenda pozostaje bez zmian. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Otwieram dyskusję. Czy są pytania w tym punkcie? Nie widzę.

Zatem chciałbym zaproponować następującą konkluzję, także w kontekście tego, o czym mówił pan minister, czyli daty 20 lipca. Chciałbym zaproponować, żebyśmy przyjęli następującą konkluzję: „Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację o stanowiskach, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych Unii Europejskiej na posiedzeniu Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych w dniu 13 lipca 2021 r. w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach w trybie art. 11 ust. 1 ustawy”. Czy jest sprzeciw do takiej konkluzji? Nie widzę.

Zatem zamykam rozpatrywanie pkt 1.

Przechodzimy do pkt 2 porządku dziennego, czyli do rozpatrzenia – w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. – informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych Unii Europejskiej na posiedzeniach Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa 19 lipca 2021 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach. Rząd reprezentuje pan minister Ryszard Bartosik sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie tego stanowiska.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Ryszard Bartosik:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, wśród punktów A do przyjęcia bez dyskusji podczas posiedzenia Rady do Spraw Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 19 lipca br. znajdują się 2 dokumenty o charakterze legislacyjnym pozostające w kompetencjach Ministerstwa Edukacji i Nauki. Jest to decyzja Rady zmieniająca decyzję 2003/76 Wspólnot Europejskich, ustanawiającą środki niezbędne do wykonania Protokołu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w sprawie skutków finansowych wygaśnięcia Traktatu Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali i w sprawie Funduszu Badawczego Węgla i Stali COM(2020)319, a także decyzja Rady zmieniająca decyzję 2003/77 Wspólnot Europejskich ustanawiająca wieloletnie wytyczne finansowe dotyczące zarządzania aktywami Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali w likwidacji i – po zakończeniu likwidacji – majątkiem Funduszu Badawczego Węgla i Stali COM(2020)321. Rząd popiera przyjęcie wymienionych projektów rozporządzeń. Wysoka Komisja rozpatrzyła dokumenty na posiedzeniu w dniu 9 września 2020 r. Opinia Komisji była zgodna ze stanowiskiem rządu.

W pkt 2 wstępna agenda posiedzenia rady nie zawiera natomiast dokumentów legislacyjnych przewidzianych do dyskusji. Posiedzenie Rady do Spraw Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 19 lipca br. będzie pierwszym, któremu będzie przewodniczyć prezydencja słoweńska i pierwszym, po zaakceptowaniu przez ministrów rolnictwa na posiedzeniu w dniu 28 czerwca br. kompromisu w sprawie reformy wspólnej polityki rolnej, uzgodnionego pomiędzy Radą Unii Europejskiej, Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską. Polska również poparła ten kompromis. Od początku trwających ponad 3 lata negocjacji reformy wspólnej polityki rolnej Polska jasno przedstawiała swoje postulaty i propozycje. Jednocześnie wskazywała, że w proponowanych rozwiązaniach należy uwzględnić indywidualne potrzeby i oczekiwania państw członkowskich, skoncentrować się na osiągnięciu głównych celów wspólnej polityki rolnej, a także dążyć do dalszego upraszczania wspólnej polityki rolnej. Podkreślano także, że tempo prac nad kompromisem nie może odbywać się kosztem jakości wypracowanych rozwiązań. Osiągnięcie kompromisu nie było proste, szczególnie biorąc pod uwagę zakres proponowanych w ramach reformy zmian.

W związku z tym politycznym priorytetem prezydencji słoweńskiej będzie przedłożenie politycznego kompromisu w sprawie reformy WPR na szczegółowe zapisy prawne pakietu 3 rozporządzeń związanych z reformą. Polska będzie wspierać prezydencję słoweńską w tych pracach. Sprawne przyjęcie przepisów ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia pewności prawnej dla rolników i innych beneficjentów WPR, co w przyszłych rozwiązaniach w zakresie wsparcia pozwoli na zakończenie prac nad planami strategicznymi WPR, które państwa członkowskie muszą przygotować do wdrożenia tej polityki na poziomie krajowym.

Wśród innych priorytetów prezydencji słoweńskiej można wymienić prace nad zrównoważonym rolnictwem i rozwojem obszarów wiejskich w kontekście Europejskiego Zielonego Ładu, długofalową wizją rozwoju obszarów wiejskich, problemami związanymi ze zdrowiem roślin i bezpieczeństwem biologicznym w połączeniu ze środkami zapobiegającymi rozprzestrzenianiu się chorób odzwierzęcych, a w zakresie rybołówstwa negocjacjami w sprawie możliwości połowowych w 2022 r. i postępowaniem w zakresie kontroli rybołówstwa. Ponadto agenda rady w dniu 19 lipca przewiduje zatwierdzenie konkluzji dotyczących komunikatu komisji w sprawie planu działania na rzecz żywności ekologicznej oraz dyskusji na temat kwestii handlowych w sektorze rolnym. Panie przewodniczący, dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję, panie ministrze, za przedstawienie tego stanowiska. Otwieram dyskusję. Kto z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie widzę. Zatem zamykam dyskusję.

Chciałbym zaproponować następującą konkluzję: „Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych Unii Europejskiej na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 19 lipca 2021 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach w trybie art. 11 ust. 1 ustawy”.

Czy jest sprzeciw co do przyjęcia takiej konkluzji? Nie widzę. Zatem konkluzja została przyjęta. Zamykam ten punkt.

Przechodzimy do kolejnego punktu. Pkt 3, to sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli za 2020 r. – druk nr 1329 – w zakresie właściwości Komisji. Bardzo proszę pełniącego obowiązki wicedyrektora Departamentu Administracji Publicznej w Najwyższej Izbie Kontroli pana Dariusza Zieleckiego o zabranie głosu.

P.o. wicedyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Dariusz Zielecki:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, mam zaszczyt zaprezentować Komisji sprawozdanie. Ono składa się, zresztą podobnie, jak w ubiegłym roku, z 6 rozdziałów, w których omówiono organizację wewnętrzną oraz wykonywanie budżetu Najwyższej Izby Kontroli, ale także – i to chyba najważniejsze – podstawowe dane o działalności kontrolnej wraz z omówieniem realizacji zadań państwa w świetle naszych kontroli. W tym sprawozdaniu mówimy też o współpracy z Sejmem oraz z innymi podmiotami. Jeżeli chodzi o parę danych statystycznych, w 2020 r. przeprowadzono 154 tematy kontroli, ponad 2 tys. kontroli w prawie 1700 podmiotach. Adresaci wystąpień pokontrolnych zgłaszali zastrzeżenia do ocen, uwag i wniosków zawartych w 253 wystąpieniach. Sejmowi przedłożono 211 informacji o wynikach kontroli, w tym 99 informacji z kontroli budżetowych. Część kontroli przyjmowanych do planu pracy NIK stanowią tematy zgłaszane przez Wysoką Izbę. Spośród 44 tematów zgłoszonych w 2020 r. do planu na 2021 r. przyjęto 28 tematów.

Wymierne efekty naszych kontroli, to prawie 12 mln zł, które w wyniku tych kontroli zostaną lub zostały zaoszczędzone. To są również liczne wnioski pokontrolne – ponad 4,5 tys. wniosków – w tym 122 wnioski de lege ferenda. To jest również 55 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstw lub wykroczeń oraz 67 zawiadomień o podejrzeniu naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Jeżeli chodzi o wnioski de lege ferenda, jest ich dość sporo – 122, jak już wcześniej wspominałem, ale jednocześnie dalej pozostaje problem ich praktycznej realizacji. Gdybyśmy policzyli wnioski z lat 2018–2020, których było łącznie 342, zrealizowano lub w trakcie realizacji było 16% zgłoszonych przez NIK wniosków de lege ferenda.

Rozdział drugi sprawozdania jest najbardziej merytoryczny. Przedstawiono w nim analizy realizacji zadań państwa w świetle kontroli NIK w działach administracji rządowej. W rozdziale tym na wstępie podkreślono wpływ epidemii COVID na funkcjonowanie państwa. Tutaj zwróciliśmy uwagę na obniżenie efektów egzekucji podatków, brak przygotowania służby zdrowia, służb epidemicznych i ratowniczych, ograniczenie działań w zakresie pomocy społecznej oraz bariery w komunikacji elektronicznej. Oczywiście, sytuacja epidemiczna wpłynęła także na opóźnienia w realizacji projektów unijnych,

a także na opóźnienia w uruchamianiu kolejnych naborów. Ale pomimo tego na koniec 2020 r. poziom kontraktacji w programach operacyjnych wzrósł o 8,5 punktu procentowego w porównaniu do danych osiągniętych na koniec roku poprzedniego.

Natomiast, jeżeli chodzi o kwoty certyfikowane do Komisji Europejskiej, to kwoty te wzrosły o 15,6 punktu procentowego. Warto też nadmienić, że Komisja Europejska w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom COVID uelastyczyła zasady wdrażania środków w perspektywie 2004–2020, co w szczególności umożliwiło przekserowanie części jeszcze niezakontraktowanej alokacji na przeciwdziałanie negatywnym skutkom pandemii i poprawiło płynność tego wsparcia. Jeżeli chodzi o wyniki kontroli będących w zainteresowaniu Komisji, to w okresie objętym sprawozdaniem może warto wspomnieć o kontroli realizacji Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” na lata 2014–2020. Ustalono, że realizacja nie zawsze była prawidłowa i skuteczna. Limity środków finansowych w ramach poszczególnych działań programu wykorzystywano nierównomiernie, w tym w przypadku 18 z 41 działań na zerowym lub bardzo niskim – poniżej 50% – poziomie.

Wnioski o dofinansowanie m.in. z powodu kumulacji naborów, problemów kadrowych oraz niezakończenia procesu informatyzacji rozpatrywano przewlekłe i z naruszeniem terminów. Mieliśmy także zastrzeżenia do współpracy podmiotów zarządzających programem, czyli do ministra gospodarki morskiej i żegluga śródlądowej oraz ARiMR. Pozytywnie oceniono wdrażanie nowego instrumentu rozwoju terytorialnego i aktywizacji społecznej w ramach wykorzystania środków unijnych o nazwie „Rozwój lokalny kierowany przez społeczność”. Ten instrument aktywizuje lokalne społeczności do podejmowania różnych inicjatyw i budowania kapitału społecznego. W efekcie poprawia to konkurencyjność obszarów, w których brakuje miejsc pracy, pogarszają się warunki życia lub kumulują się inne problemy społeczne.

Zwróciliśmy uwagę na monitoring i sprawozdawczość w ramach tych RLKS, które obejmowały wyłącznie formułę bezpośrednią wsparcia. Natomiast RPKS był wspierany również w 2 innych formułach, tj. w pośredniej i mieszanej. Uznaliśmy, że brak pełnej wiedzy na ten temat nie służy optymalizacji decyzji o możliwości kontynuowania tego instrumentu w przyszłych perspektywach finansowych. Może jeszcze wspomnę o kontroli z innej sfery – ze sfery podatków. Kontrola dotyczyła funkcjonowania zwrotu podatku VAT na wschodniej granicy RP – tzw. tax free. Ustawa o VAT daje możliwości zwrotu takiego podatku podróżnym, dzięki czemu nie muszą być podwójnie opodatkowani. Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że zwrot nie funkcjonował prawidłowo. Brakowało jednolitych na całej granicy Rzeczypospolitej Polskiej metod eliminowania nadużywania procedury tax free do zorganizowanego, rozdrobnionego wywozu znacznych ilości towaru.

Jeszcze jedna z takich kontroli ze sfery celno-podatkowej. To kontrola nadzoru nad przywozem spoza Unii Europejskiej przesyłek pocztowych i kurierskich o niskich wartościach. Tutaj ustaliliśmy, że działania organów celno-skarbowych oraz Poczty Polskiej, jako wyznaczonego operatora, nie gwarantowały pobierania należnego cła i podatków z tytułu importu towarów w takich przesyłkach. Tutaj problemem, na który zwróciliśmy uwagę, był m.in. brak danych elektronicznych o przesyłkach znacznie ograniczający możliwość identyfikacji i kontroli. Jeżeli chodzi o kontrole, które planujemy na 2021 r., też jest ich kilka. M.in. Departament Administracji Publicznej przeprowadzi kontrolę przygotowania systemów wdrażania polityki spójności w Unii Europejskiej na lata 2021 i 2020. Oczywiście, wyniki tych kontroli poznają państwo pod koniec roku lub na początku roku przyszłego. Kończąc zwracam się do Wysokiej Komisji z uprzejmą prośbą o pozytywne zaopiniowanie tego sprawozdania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję, panie dyrektorze. Zatem otwieram dyskusję. Kto z państwa posłów chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę.

Zatem chciałbym zaproponować, żebyśmy pozytywnie zaopiniowali Sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2020 r. w zakresie właściwości Komisji. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, właśnie taką konkluzję przyjmujemy.

Zatem stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała Sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2020 r. – druk nr 1329 – w zakresie właściwości Komisji. Sprzeciwu nie widzę. Zatem konkluzja została przyjęta.

Na tym zamykam rozpatrywanie pkt 3.

Przechodzimy do pkt 4 – sprawy bieżące. Chciałbym poinformować, że następne posiedzenie Komisji odbędzie się jutro o godz. 12:00. To będzie wspólne posiedzenie Komisji z Komisją Spraw Zagranicznych. Kolejne posiedzenia są zaplanowane na 21 i 22 lipca.

Czy jeszcze ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę.

Zatem zamykam rozpatrywanie pkt 4. Informuję, że na tym porządek dzienny został wyczerpany.

Protokół z dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzania w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu.

Zamykam posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Dziękuję wszystkim państwu posłom i przybyłym gościom za obecność na tym posiedzeniu. Dziękuję.